

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 103/12
Luksemburg, 19 lipca 2012 r.

Wyrok w sprawie C-154/11
Ahmed Mahamdia / Algieria

Państwo obce nie może zasłaniać się immunitetem przed powództwem z zakresu prawa pracy wytoczonym przez pracownika ambasady tego państwa, o ile obowiązki pracownika nie obejmowały wykonywania władzy publicznej

Taki pracownik może zatem pozywać przed sądami państwa członkowskiego, w którym położona jest dana ambasada

Ahmed Mahamdia, posiadający obywatelstwo algierskie i niemieckie, pracował dla państwa algierskiego jako kierowca w ambasadzie tego kraju w Berlinie (Niemcy). Przed sądami niemieckimi kwestionował wypowiedzenie mu umowy o pracę oraz domagał się odszkodowania. Algieria natomiast powołała się na fakt, że jako państwu obcemu przysługuje jej w Niemczech immunitet jurysdykcyjny, uznany przez prawo międzynarodowe, na mocy którego żadne państwo nie podlega jurysdykcji sądów innego państwa. Ponadto Algieria powołała się na ujętą w umowie o pracę zawartej z A. Mahamdią klauzulę, na mocy której w wypadku sporów właściwe są jedynie sądy algierskie.

W tych okolicznościach Landesarbeitsgericht Berlin-Brandenburg (krajowy sąd pracy dla Berlina i Brandenburgii) wystąpił do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wykładni rozporządzenia nr 44/2001¹, które między innymi określa reguły w zakresie jurysdykcji sądowej w sprawach z zakresu indywidualnych umów o pracę. Reguły te mają na celu zapewnienie odpowiedniej ochrony pracownika jako słabszej strony umowy. I tak, w sytuacji gdy pracodawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Unii Europejskiej, pracownik może wytaczać powództwa przed sądy państwa członkowskiego, w którym znajduje się „oddział” tego pracodawcy, w którym pracownik świadczy pracę.

W dzisiejszym wyroku Trybunał Sprawiedliwości udzielił odpowiedzi, że dla potrzeb sporu na tle umowy o pracę zawartej w imieniu państwa wysyłającego przez ambasadę należy przyjąć, że w rozumieniu rozporządzenia taka ambasada państwa trzeciego w państwie członkowskim stanowi „oddział”, o ile obowiązki pełnione przez pracownika nie obejmują wykonywania władzy publicznej.

Podobnie bowiem jak wszelkie inne podmioty publiczne, ambasada może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania o charakterze cywilnoprawnym. Jest tak w wypadku umów o pracę zawieranych z osobami, które nie pełnią obowiązków wchodzących w zakres wykonywania władzy publicznej. Ponadto ambasada może zostać przyrównana do ośrodka działalności skierowanego na zewnątrz w sposób trwały. Ponadto spór z zakresu prawa pracy, taki jak w omawianej sprawie, wykazuje wystarczający związek z działalnością ambasady w zakresie zarządzania jej personelem.

W odniesieniu do immunitetu, na który powołała się Algieria, Trybunał wskazał, że nie ma on charakteru bezwzględny. Immunitet taki uznaje się zasadniczo w wypadku sporów dotyczących aktów władzy suwerennej. Można natomiast wykluczyć jego zastosowanie, gdy postępowanie sądowe dotyczy aktów nieobjętych zakresem wykonywania władzy publicznej.

¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 12, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim rozdz. 19, t. 4, s. 42, sprost.: Dz.U. 2007 L 174, s. 28, Dz.U. 2009 L 311, s. 35).

Z tego względu zasada prawa międzynarodowego dotycząca immunitetu jurysdykcyjnego państw nie stanowi przeszkody dla zastosowania rozporządzenia nr 44/2001 w ramach sporu, w którym pracownik kwestionuje wypowiedzenie mu umowy o pracę zawartej z państwem, jeżeli sąd rozpoznający sprawę dojdzie do wniosku, że obowiązki takiego pracownika nie były objęte zakresem wykonywania władzy publicznej.

Odnosnie do klauzuli zawartej w umowie o pracę A. Mahamdii, wedle której w razie sporów właściwe są jedynie sądy algierskie, Trybunał przypomniał, że rozporządzenie nr 44/2001 ogranicza możliwość umownego odstępowania od zawartych w nim przepisów jurysdykcyjnych. Trybunał wskazał, że klauzula prorogacyjna, co do której strony umowy się przed powstaniem sporu, nie może uniemożliwiać pracownikowi wytaczania powództw przed sądami mającymi jurysdykcję na mocy szczególnych przepisów tego rozporządzenia, dotyczących indywidualnych umów o pracę. W przeciwnym wypadku nie zostałby bowiem osiągnięty cel w postaci ochrony pracownika jako słabszej strony umowy.

Dlatego klauzula prorogacyjna, co do której strony umowy się przed powstaniem sporu, może jedynie umożliwiać pracownikowi wytaczanie powództw nie tylko przed sądami mającymi zwykle jurysdykcję na mocy rozporządzenia nr 44/2001, ale także przed innymi sądami, włączając w to, w stosownym przypadku, także sądy położone poza obszarem Unii.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793